

národní charakter zajišťování. Straně jedné zajisté nebylo by příjemno, aby o jejich nárocích rozhodovaly soudy státu strany druhé. Rozhodování soudy rozhodčími má však nepříznivé účinky v tom, že netvoří se podklad pro tvoření všeobecných norem a obyčejového práva, ježto výroky rozhodčích zůstávají veřejnosti neznámy.

Z akcesorické povahy smlouvy zajišťovací jde na jevo, že skončí, jakmile skončí smlouva pojišťovací, na niž byla vázána, to pak se může státi buď tím, že závazek ze smlouvy hlavní byl splněn, nebo tím, že smlouva pojišťovací byla předčasně zrušena. Vedle těchto nejčastějších příčin zániku smlouvy zajišťovací jest uvést jako další konkurs zajistitele.⁷⁾ Nezávaznou stává se pak smlouva zajišťovací pro zajistitele, dopustil-li se pojistitel obmyslně hrubého porušení svých povinností.⁸⁾ Smlouva generální jakožto taková končí pravidelně výpovědí. Bývá uzavřena na určitou řadu let, platí však mlčky za prodlouženou, nebyla-li včas před uplynutím lhůty vypověděna. Použije-li tedy pojistitel svého práva, končí. Tím však se ničeho nezmění na povinnostech stran ohledně těch zajištění, jež se uskutečnila před okamžikem zrušení generální smlouvy. Z těchto zajištění jsou si tedy strany navzájem oprávněny a zavázány i nadále, a tento stav trvá až do zániku jednotlivých zajištění. Strany mohou se však dohodnouti o přenesení celého základu zajišťovacího na jiného zajistitele (postup), vyhovuje-li to lépe jejich zájmům.

(Dokončení.)

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Smlouva kupní mezi manžely není smlouvou satební a platnost dohody o zrušení nesplněné, byť písemné smlouvy takové není podmíněna notářskou formou.

Žalobkyně Anna T. byla vlastníci nemovitostí zapsaných ve vl. č. 250 a 720 poz. kn. pro obec S. a provdala se 23. listopadu 1918 za žalovaného Karla T., postoupivši mu před tím smlouvou

⁷⁾ Viz Ehrenberg, d. k. R. str. 50 a sl.

⁸⁾ Viz Ehrenberg, tamtéž.

z 29. srpna 1918, sepsanou ve formě notářského spisu, polovici oněch nemovitostí za 4200 K proti tomu, že Karel T. převzal knihovní dluhy v částce 2050 K a že zbytek zapraví do půl roku pod hypotékou koupené polovice domku. Celý rok 1919 žalovaný dojížděl do S. k své manželce, pomáhaje ji při hospodářství, ale bydlel ve svém domku v jiné obci. Pro neshody, které pak mezi manžely vzešly, zavázal se žalovaný dne 22. března 1920, že žalobkyni postoupí nemovitosti ty zpět za stejných podmínek. Protože žalovaný po dobrém tento slib nechtěl splnit, podala Anna T. žalobu a navrhla, aby soud nalezl právem, že jest žalovaný povinnen podepsati na notářství listinu o zpětném postupu. Proti tomu namítal žalovaný, že vlastně jde zde o novou kupní smlouvu mezi manžely, jejíž platnost zase jest závislou na formě notářské, a že zbytek kupní ceny nemohl vyplatiti, protože dosud neprodal svůj domek. Kr. s. v Ch. žalobu zamítnul při čemž svůj rozsudek takto odůvodnil:

Předmětem jednání mezi stranami bylo zrušení smluv svatebních zřízených před notářem, šlo tu tedy o právní jednání, k jejichž platnosti jest třeba zřízení notářského spisu § 1 lit. a, b, zák. z 15. července 1871, č. 76 ř. z. Když tedy v tomto případě notářský spis zřízen nebyl, jest prohlášení resp. slib žalovaného, že nemovitosti své manželce zpět postoupí, nezávazné, poněvadž platná smlouva nevznikla pro nedostatek formy. V důsledku toho ovšem byla smlouva svatební z 29. srpna 1918 zrušena.

Vrchní s. z. v P. žalobě vyhověl a rozhodnutí to potvrdil i nejvyšší soud v Brně z těchto důvodů:

Dlužno především k tomu poukázati, že žalobkyně notářským spisem z 29. srpna 1918 postoupila svému ženichovi, nyní žalovanému manželi, polovici svých nemovitostí za ujednanou kupní cenu 4200 Kč pro případ uskutečnění zamýšleného sňatku. Smlouva ta jest sice v notářském spise označena jako smlouva svatební a postupní, ale neobsahuje žádného jiného ustanovení, než-li o b y č e j n á s m l o u v a k u p n í, zejména nic nestanoví o věně neb o správě jmění a neupravuje majetkové poměry pro případ úmrtí jednoho manžela, ani ve sporu nebyly tvrzeny okolnosti, z kterých by se podávalo, že úmysl smluvních stran směřoval k tomu, aby touto smlouvou byly majetkoprávní poměry mezi manžely po dobu manželského svazku upraveny. Tuto smlouvu, byť i právní účinnost její byla závislou učiněna na uzavření sňatku manželského a byť i zamýšlené manželství dalo podnět k jejímu uzavření, n e l z e t u d í ž p o k l á d a t i z a s m l o u v u s v a t e b n í ve smyslu § 1217 obč. z. Podle zjištění nebyla tato smlou-

va posud splněna a mohla tudíž souhlasnou vůlí stran býti zrušena, při čemž předpisy poplatkové zůstávají mimo úvahu. Zjištěná dohoda není novou smlouvou kupní, což vyplývá ze zjištění, že zpětní postoupení, jakožto následek zrušení smlouvy kupní, státi se mělo bez jakékoli náhrady a protože žalovaný kupní cenu v notářském spise stanovenou nezaplatil, není dohoda ta ani smlouvou darovací, tato dohoda o zrušení nesplněné smlouvy kupní není tudíž smlouvou, která by vyžadovala formy notářského spisu podle § 1 zákona ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 10. října 1921 čj. Rv I 346/21-1. *JUDr. Edvard Strass.*

Příspěvek k zákonu ze dne 12. srpna 1921 č. 313 sb. z. a n. o obnově drobných zemědělských pachtů.

Božena B. měla od záduší sv. Šimona a Judy v O. pachtovaný pozemek čk. 948 do poźní 1921. Při dražbě 5. září 1921 odbyvané, vydražil pacht jiný pachtýř.

Podáním ze dne 25. X. 1921 domáhala se Božena B. prodloužení pachtu na další 3 léta. První soud žádosti té nevyhověl. Rekursní soud zamítnul rekurs do usnesení prvního soudu podaný.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu, změnil usnesení obou nižších soudů v ten rozum, že Boženě B. přísluší právo na obnovu pachtu na další tři pachtovní roky.

O d ů v o d n ě n í:

Důsledky, jež rekursní soud odvozuje z toho, že do zákona ze dne 12. srpna 1921 č. 313 Sb. z. a n. nebylo pořato ustanovení § 14 opatření Stálého výboru ze dne 8. října 1920 č. 586 Sb. z. a n., podle něhož, byl-li pozemek již propachtován jinému pachtýři, obnovoval se pacht jen tehdy, jestliže by starému pachtýři nezbylo asi 5 ha vlastní a pachtované zemědělské půdy a ztráta pachtu ohrozila by jeho existenci, jsou mylné. Neplyne z toho, že propachtován-li pozemek před 6. zářím 1921 jakožto dnem, kdy zákon ze dne 12. srpna 1921 čís. 313 Sb. z. a n. byl vyhlášen a nabyl platnosti, někomu jinému, dosavadní pachtýř nemůže se vůbec domáhati obnovy pachtu podle zmíněného zákona, nýbrž pravý opak. Ustanovení § 14 dotčeného opatření Stálého výboru bylo na újmu starého pachtýře, a když bylo v pozdějším zákoně vypuštěno, odpadlo ono omezení práv starého pachtýře, a musí nyní nový pachtýř bezpodmínečně ustoupiti starému pachtýři, kterýž učinil do 30. září 1921 oznámení, že si pozemek nadále podrží v pachtu — jsou-li tu jen podmínky § 1 zákona.